

Dommerforeningens fagutvalg for strafferett og straffeprosess

Justis- og beredskapsdepartementet

11.11.2021

Deres ref:
21/4953 EGBA

Høring – forslag til forskrift om signatur i domstolene mv.

Vi viser til departementets høringsbrev 20. oktober 2021 med svarfrist 12. november 2021.

I Dommerforeningen er saken behandlet av foreningens fagutvalg for strafferett og straffeprosess.

Dommerforeningen kan i all hovedsak gi sin tilslutning til utkastet til forskrift. Vi viser til vår høringsuttalelse 26. januar 2021 i lovsaken side 1-2 (kopi vedlegges for enkel referanse). Som vi fremholdt der, vil muligheten for å signere uten fysisk oppmøte være tids- og kostnadsbesparende også når pandemien er over. Særlig gjelder dette i meddomsrettssaker. Dommerforeningen kan ikke se at slik signering medfører svekket rettssikkerhet eller skaper andre prinsipielle utfordringer.

Dommerforeningen er enig i at det såkalte bildealternativet bør beholdes (høringsnotatet punkt 5.3 og forskriften § 3), og har ingen innvendinger mot at dette alternativet angis som en unntaksregel for de tilfeller der e-signaturløsningen eller underskrift på papir ikke er tilgjengelig eller hensiktsmessig å bruke.

Dommerforeningen er også enig i at fullmaktsalternativet videreføres for avgjørelser i saker med flere dommere (høringsnotatet punkt 5.4). Særlig i meddomsrett har dette vist seg praktisk. Vi har merket oss at departementet i høringsnotatet side 7 tar til orde for at notoritetskravet bør skjerpes ved at det skal kreves dokumentasjon for at rettens medlemmer er enige i avgjørelsen.

Vi stiller oss spørrende til om det er behov for dette. Etter vårt syn bør det være tilstrekkelig at den dommeren som signerer, bekrefter skriftlig i avgjørelsesdokumentet at rettens øvrige medlemmer har godkjent avgjørelsens innhold, slik ordningen er nå etter den midlertidige loven § 8 annet ledd. Etter vårt syn bør man fortsatt ha tillit til at dommerne praktiserer fullmaktsregelen på en slik måte at denne bekreftelsen vil sikre tilstrekkelig notoritet.

Hvis man fastholder at dommerens bekreftelse ikke er nok, mener vi at den enkleste løsningen vil være at notoriteten sikres ved at dommeren gjør et notat i saksbehandlingssystemet på en måte som ikke senere kan endres.

Vi ser for øvrig at ordlyden i forskriftsutkastet § 4 annet ledd er identisk med § 8 annet ledd i den midlertidige loven. Hvis regelen skal endres ved at notoritetskravet skjerpes, bør man ikke ha samme ordlyd i forskriften som i loven.

For rettsboken fremgår fullmaktsalternativet av forskriftsutkastet § 5 annet ledd og er begrenset til straffesaker, slik som den midlertidige loven § 10 annet ledd, jf. høringsnotatet punkt 5.5). Etter Dommerforeningens syn er det neppe tilstrekkelig grunn til å ha ulike regler på dette punkt i de to prosessordningene. Begrunnelsen for forskjellen, at det i sivile saker bare er rettens leder og protokollfører som skal undertegne rettsboken, jf. høringsnotatet side 8, treffer dessuten ikke helt. Også i sivile saker må alle dommerne, både fagdommerne og eventuelle meddommere, undertegne rettsboken dersom denne inneholder prosessuelle kjennelser og beslutninger som ikke er skrevet i egne dokumenter og undertegnet særskilt. Og selv om hovedregelen er at sivile saker er fagdommersaker, er det ikke upraktisk at meddommere deltar, enten som ordinære meddommere eller fagkyndige meddommere, jf. tvl. § 9-12 (tingretten) og § 29-17 (lagmannsretten), I saker etter tvl. kap. 36 (administrative tvangsvedtak i helse- og sosialsektoren) deltar alltid meddommere, jf. tvl. § 36-4 (tingretten) og § 36-10 fjerde ledd (lagmannsretten). Det samme gjelder i tvister om arbeidsforhold, jf. arbeidsmiljøloven § 17-7. Vi anbefaler derfor at forskriften § 5 annet ledd utformes slik at regelen får anvendelse i begge prosessformer.

Med vennlig hilsen

Den norske Dommerforening

Hans-Petter Jahre

lagmann/leder av fagutvalget

for strafferett og straffeprosess